Lluís Vives parlava la mateixa llengua que Caterina d'Aragó

Autor: Cesc Garrido
Data de publicació: 09-01-2012

És universalment sabut que en Lluís Vives era un català monolingüe i que, llevat del llatí, la seva única llengua de cultura i de relació social va ser el català. Catalana era la llengua dels seus pares i dels seus avis. I, en alguns dels seus escrits de pedagogia, alerta els pares perquè vagin en compte que els seus fills no agafin sons lletjos castellans. Llavors, si la seva llengua era el català, amb quina llengua havia de parlar amb Caterina d'Aragó quan se'ns diu que ambdós parlaven la mateixa llengua?

En un portal anglès he trobat una carta d'en Lluís Vives amb data de novembre del 1528 dirigida a un receptor desconegut. Les dates correponen als anys en què Enric VIII d'Anglaterra va decidir ampliar el nombre d'esposes. En aquesta carta es pot llegir que la reina Caterina d'Anglaterra demana a en Lluís Vives si pot ensenyar llatí aquest hivern a la princesa Maria. Per tal de complaure tant el rei com la reina, en Vives va tornar l'1 d'octubre. La reina, afligida per les controvèrsies del seu matrimoni, i atès que ella pensa que en Vives és una persona molt llegida en matèria de moral, va començar a obrir-se-li com el seu "countryman", que parlava la mateixa llengua.

El document en qüestió té la referència R. O.4990. LODOVICUS VIVES to _. I el text fa:

Last May when Vives asked leave of the King to return home, the King asked when he was going. Vives replied, he would go when Henry thought fit. After the hunting, said he, that is at Michaelmas. To this Vives agreed. The Queen at the same time requested him that he would this winter teach the Princess Latin. Accordingly, to please both King and Queen, he returned hither on 1 Oct. The Queen, afflicted about this controversy as to her marriage, as she thought him well read in matters of morals and consolation, began to open to him as her countryman, who spoke the same language, her distress that the man whom she loved more than herself should be so alienated from her, that he should think of marrying another, which was the greater grief the more she loved him. Vives replied that it was an argument that she was dear to God; for thus He was accustomed to exercise his own, to the increase of the highest virtues. Can any one

blame him for attempting to console her? As they went on, they spoke more warmly, and proceeded to the discussion and examination of the cause. What the King has since done in this affair, the Queen could not know; it was only rumored that the cause was referred to Rome. The Queen then desired him to ask the Imperial ambassador to write to the Emperor to do what was just with the Pope, lest she should be condemned without being heard. The ambassador promised he would do so. Whether the Emperor has received the letters we know not. Who will not admire the Queen's moderation? When others would have moved Heaven and earth, she merely seeks from her sister's son that he will not let her be condemned unheard. This is all. Nor do I willingly meddle with the affairs of princes.

Hol., Lat., p. 2.

From: 'Henry VIII: November 1528, 21-31', Letters and Papers, Foreign and Domestic, Henry VIII, Volume 4: 1524-1530 (1875), pp. 2151-2170. URL: http://www.british-history.ac.uk/report.aspx?compid=91342&strquery=LODOVICUS+ Date accessed: 29 December 2011.

La carta va ser escrita en tercera persona; és a dir, que en Vives parla d'ell com si fos un tercer. Potser en Vives va considerar que era de mala educació explicar una intimitat o una xafarderia d'una manera directa. Em pregunto si el receptor de la carta era un altre "countryman" que coneixia la reina Caterina i que entenia la necessitat d'expressar el seu desànim a algú amb els mateixos referents, que ademés d'entendre la seva llengua, que llegís els seus gestos i la seva mirada.

Per altra banda, la carta no diu en cap moment que la llengua que parlaven en Vives i Caterina fos el castellà o l'espanyol. Diu la mateixa llengua.

Segons tinc entès en Lluís Vives va ser educat al Regne de València i la seva llengua era el català. Segons tinc entès el regne de València era un Estat estranger pels castellans. Llavors, tenint en compte que la història oficial diu que Caterina era originària d'Alcalà d'Henares, com és que la reina d'Anglaterra no va anar a buscar un "countryman" de Castella per explicar-li les seves penúries? No serà que la història oficial ens està amagant el veritable origen de Caterina d'Aragó?

Dit això, si la reina Caterina va anar a buscar un mestre de llatí per la seva filla (la futura Reina Maria I d'Anglaterra) i aquest mestre era un "countryman", entenc que a Palau es va parlar més d'una vegada en la llengua comuna d'en Vives i Caterina. Entenc també que la princesa Maria la va escoltar, i podria ser que, fins i tot, en Vives utilitzés la llengua de la seva mare com a exemple de llengua romànica. I per què no podem pensar que la futura reina d'Anglaterra, Maria I, va aprendre la llengua de la seva mare?

Sabem que Felip II de Castella es va casar amb la reina Maria I d'Anglaterra (cosina germana del seu pare Carles I) filla de Caterina d'Aragó. Ella era 11 anys més gran que ell. He trobat aquestes dades. Dos autors a dos llibres diferents diuen: "Philip could not speak English, and so they spoke in a mixture of Spanish, French, and Latin" (Felip no podia parlar anglès, i així ells parlaven en una barreja d'español, francès i llatí).

Porter, Linda (2007) Mary Tudor: The First Queen. London: Little, Brown (pag 319)

Waller, Maureen (2006) Sovereign Ladies: The Six Reigning Queens of England. New York: St. Martin's Press (pag 87 -91)

Si aquestes dades són certes, queda clar que Maria I d'Anglaterra no sabia parlar en castellà. Se'm fa d'allò més costa amunt pensar que Caterina d'Aragó –d'origen castellà segons la història oficial– no ensenyés a la seva filla a parlar en la que diuen que era la llengua més important de l'Imperi. Ho trobo pràcticament impossible.

En canvi, Carterina d'Aragó sí que va ensenyar a la seva filla a parlar una barreja d'espanyol, francés i llatí.

Queda clar oi?

La pregunta que em faig ara és: parlaven en català Maria I i Felip II de Castella?

Francesc Garrido i Costa